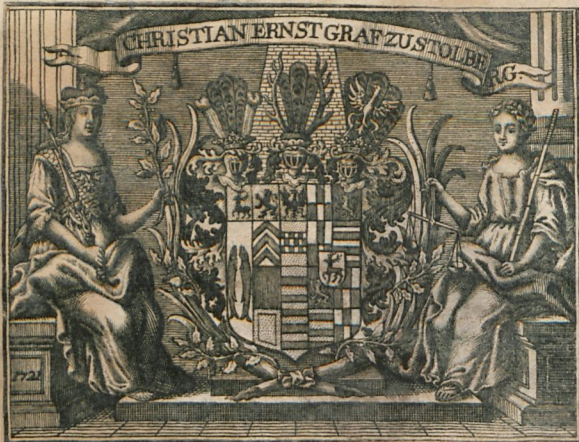

St. Joh. Platte

1. Gerhard / Joh. Ern. / Diff. de umbratione virtutis Act. primi, ex Luc. 1. vers 35. Jena 1688.
2. Gejer / Mart. / Diff. Piza, nempe prot. Evangelium Genes. III. v. 15. ut et Messie mors, Sepultura ac Resurrectio. Jes. LIII. v. 3-10 Lipsie 1645.
3. ——— Diff. Superstitione, Lipsie, 1660.
4. Gerhard / Joh. Con. / Diff. de umbratione virtutis Act. primi, Jena 1665.

L. N. 7.
DISPUTATIO THEOLOGICA 26

DE

NAUFRAGIO FIDELI.

Ex I. Tim. I. Cap. Vers. 19.

Quam

SUB PRÆSIDIO

DN. JOHANNIS NICOLAI
HARDTSCHMIDII,

SS. THEOL. D. ET PROF. PUBL. CELEBERRIMI,
ECCLESIAST. ET CAP. THOM. CANONICI.

DN. PATRONI, FAUTORIS, AT QVE PRÆCEPTO.
RIS SUI ÆTERNUM DEVENERANDI,

publico

pro viribus defendet

JOHANNES JACOBUS *Murmann* /

Buxovilla-Hanoicus, SS. Theol. St.

IN ÆEMA ARGENTORATENSIVM UNIVERSITATE

ad diem 4. Mens. Decembris. Anno MDCCIX.

hór. locoqve confvetis.

ARGENTORATI,
Literis JOHANNIS PASTORII

DISPUTATIO THEOLOGICA
DE
NATURE ET
FIDEI

EX LIBR. I. CAP. V. 19.

SUB PRÆSIDIO

DR. JOHANNIS NICOLAI
HARDTSCHMIDII

SS. THEOL. D. ET PROF. PUBL. CH. FERRETI
ECCLESIAE ET CAP. HOM. CANTONIS
DNI. THEOL. PASTORIS AT QVÆR. ECCLESIAE

JOHANNES JACOBUS STURMANN

Buxovilla, die 28. Theol. 81.
IN AEMULA GENTIO. THEOLOG. UNIVERSITATE

ACTIS JOHANNIS PASTORIS

PROOEMIUM.

Vemadmodum prior Epistola Pauli ad Timotheum exemplar continet ministri Ecclesiae, & qualem eum esse oportet in doctrina, fide & vita, egregie depingit; ita cum *prae-*
stantissimus Dn. Respon-
dens auditor meus industrius & dilectus, peteret Disputationis Academicæ thema, hoc ex 1. Tim. I. Cap. v. 19. opportunum & proficuum *Ipsi*
 ministerii S. Candidato existimavimus: *Qva*
 mente & eam renēbimus methodum, quam b. Dn. D. Sebastianus Schmidius in Collegio Biblico N. T. elegit, ut *connexionem & vim phra-*
sium consideremus, inde *porismata* deducamus,

A 2

qva

quæ tum *doctrinam*, tum *vitam* spectant, quod institutum si non eodem, quo b. D. Schmidius *successu*, saltem *conatu* divina iuvante gratia jam proficquemur.

§. I.

§. I.
Connexio.

Apostoli monitum insigne est ad Timotheum. 1. Ep. Cap. I. v. 19. Ἐχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἣν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐνανεύθησαν quibus cavendum *fidei naufragium* monet; b. D. Seb. Schmidius vertit; *Habens fidem & bonam conscientiam, quam quidam repulerunt, & circa fidem naufragium fecerunt.* B. noster Lutherus. Und habest den Glauben und gut Gewissen/ welche etliche von sich gestossen/ und am Glauben Schiffbruch erlitten haben. Quæ versio b. Lutheri, connexionem quam textus ipse tacite infert, expressit per vocabulum, und/ ita ut v. 19. cum 18. v. sit conjunctissim9, quo Apostol9 monuit Timotheum, ut præceptum datum, quam maxime haberet commendatum, *ὡς ἐν ἀνταῖς στρατεῖν τὴν καλὴν στρατείαν, ut milites in illis bonam militiam ἔχων τὴν πίστιν habens fidem, vel ut habeas,* vel ut b. Lutherus *& ut habeas;* quæ quoad rem non sunt diversa, cum b. Lutherus per conjunctionem und/ conjunxit versus duos, nos per τὸ ut, & quidem quo simpliciter textui inhæreamus, & participium explicemus per subjunctivum, quemadmodum verbum præcedens cum conjunctione *ὡς*, eodem modo positum est; sic ut omnino versus noster 19. cum præced.

ced. 18. sit connectendus. Unicum est quod addendum, simplicissimum non tantum videri si e precedente versu rō, hęc, repetatur; sed & eo ipso indicari & explicari ab Apostolo in quo illa *malitia* bona consistat, ad quam Timotheum suum tam serio fuerat hortatus. Et huc quidem Commentarii Ambrosii Tom. 5. op. f. 400. etiam respexisse videntur; cum hęc habeat: *Predestinatus est enim (Timotheus) quando ad hoc ab Apostolo assumtus est, ut ordinaretur dignus iudicatus futurus Episcopus, ut impleret militiam Evangelicam in fide & pura conscientia.*

§. II.

Postquam de cohærentia textus constat, etiam de *phrasibus* videndum, ἔχων τὴν πίστιν Apostolus scribit. Et hoc quidem participium vi sensus & constructionis loco *subiunctivi* esse, si resolvatur, paulo ante dictum est, patebitque ex stylo Apostoli etiam in hac priore Epistola tantum, participium pro diversitate precedentium, modo *indicativi*, modo *subiunctivi* locum implere. Ita id docet participium ἔχων, 1. Tim. 1. 12. conf. c. 2. v. 8. & de eodem participio quod in nostro loco occurrit C. 3. v. 7. & 9. oportet Diaconos esse graves *habentes mysterium fidei in conscientia pura*, ubi quivis intelligit, esse sensum apostolici dicti, oportet Diaconos esse graves & habere &c. conf. v. 12, 14. C. 4. v. 6. C. 5. v. 13. imprimis v. 21. *confessor coram facie Dei* - ἵνα ταῦτα φυλάξῃς μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσωπον, ut hac custodias, ita ut nihil (sis) facies juxta inclinationem, quæ est

§. II.
ἔχων
habens.

est Schmid. versio cf. C. 6, 20. Verbum ipsum *ἰσχυρ*, quod attinet, simplex esse notum; sed non mala est Grotii hic observatio *simplex* poni pro *composito*, κατέχων; pro cuius rei veritate bene allegat Locum ex Luc. 8, 15. de iis qui sunt *terra bona*, audiunt verbum Dei, κατέχοντες, continent, firmiter tenent, & fructum ferunt in patientias sic ut Apostoli mens sit, Timotheum debere fidem tam firmiter tenere, ut nulla vis, nulli errores, vel calamitates eandem ipsi excutere queant. conf. I. Cor. II, 2. Est vero & illa b. D. Havenmanni observatio non mala, verbum hoc in *presenti* positum indicare *continuum* fide perseverantiam, ut semper sit ἰσχυρ τὴν πίσω habens fidem; nunquam enim a fide deficere Christianum decet, multo minus Ministrum verbi divini; de quo infra.

§. III.

Fidem autem qualem Apostolus intelligat, non est difficile judicare; fides est vera, sine simulatione, ἀνομιαν, ut ipse describit c. I. v. 5. fides vera cuius finis est vita æterna v. 16. & c. 2. v. 15. Fides illa quæ est mysterium & cuius objecta sunt mysteria c. 3. v. 9. quale est mysterium incarnationis, prædicationis Evangelii inter gentes, & ascensionis Christi ac sessionis ad dextram Dei. v. 16, 17. Fides vera in Christum, de resurrectione mortuorum in extremo die futura, quam Hymenæus negavit. Fides illa qua Apostolus meritum Christi amplexus est, ut peccator maximus, misericordiam Dei tamen prædicaret, qua Jesus Christus venit

§. III.
πισω
fidem.

venit in mundum peccatores salvare; sicut hac fide se solatus est Apostolus C.I.

§. IV.

Conjungit vero Apostolus fidei bonam conscientiam, καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, & id quidem frequenter in hac Epistola, ut cap. I. v. 5. finis præcepti est Charitas ex puro corde, καὶ συνείδησως ἀγαθῆς & conscientia bona: & quod hic appellat conscientiam bonam c. 3. v. 9. συνείδησιν καὶ ἀπαρὰν conscientiam puram appellat & mundam, scilicet sanguine Christi Filii Dei; nam hic est, qui καθάρσει ἡμῶν mundat nos ab omni peccato. 1. Joh. 1, 7. & quidem ea virtute, ut & renovata mente Deo servire queamus; hic enim sanguis Christi qui per spiritum aeternum se ipsum obtulit immaculatum Deo mundabit καθάρσει τῆν συνείδησιν conscientiam nostram ab operibus mortis ad servendum Deo vivo. Hebr. C. 9. v. 14. Conscientia ergo bona Apostoli stylo illa dicitur, quæ licet conscia peccatorum, ab illis tamen fide munda est in sanguine Christi, quæcunque studio bonorum operum Deo servit; & hæc est quam Apostolus Timotheo suo commendat ubique. Nec displicent, quæ Grotius habet ad v. 5. 1. Tim. c. 1. Dat nobis Paulus brevem genealogiam, sed perutilem. Ex fide minime ficta ἡπίσταν ἡμῶν cujus mentio 2. Tim. 1, 5. nascitur bona conscientia i. e. abstinentia a peccatis Act. 23, 1. infra 19. & 3, 9. & c. Hinc puritas cordis i. interior Act. 15, 9. hinc porro dilectio, quæ est pax 2. Tim. 2, 22. Nec abnuat Theophylactus ad h. l. conscientiam bonam, hoc est vitam irreprensibilem habere, a qua oritur rectior

§. IV.
Conscientiam bonam.

hæc

hæc conscientia, ita ut & aliis præesse queas. Quorsum & commentarii Hieronymi respiciunt. Et hi quidem rem magis assecuti sunt, quam glossa ordinaria ad h. l. *Conscientiam vocat cogitationes, in quibus summopere humilitas servanda est, quæ spreta in magnos quidam errores devenerunt, sicut in Epistola ad Romanos legitur.* Hætenus glossæ verba. Equidem ad conscientiam bonam servandam humilitatis quoque studium pertinere, non negamus; sed hanc vel solam, vel præcipue bonam conscientiam facere, aut h. l. præ aliis intelligi, ex textu probari nequit, & longe angustior est hæc explicatio, quam quæ describendæ conscientiæ bonæ sufficere queat, cujus semasiam b. Dannhavv. Theol. Conscient. part. 1. Hiatr. sect. 3. p. 229. §. 35. ita depingit; *ἡδὴ καὶ πᾶσι sunt conscientie serena sunt magnanimitas morum cum gaudio 2. Cor. 1, 4. Fiducia sine temeritate Act. 24, 16. Tranquillitas sine metu, quæ fuit in Petro inter custodes dormiente. Amor lucis sine fastu, Job. 3, 20. Bonæ conscientia, ita Hieron. Epist. nullius oculos fugit, aperte vivit, & actionum suarum testem advocat solem. conf. de hac plura apud eundem l. c. p. 216. seqq.*

§. V.

§. V.
ἀπώδις
voti repellentes.

Ut hæc Paulus Timotheo suo tanto melius inculcaret, adduxit exempla infelicia eorum, qui securi erroribus vitæque turpi utriusque jacturam fecerunt, quando pergit *ἡ τῆς ἀπώδις* *quam quidem repellentes; Repullam.* fortem validamque significat hæc locutio, uti cognoscere licet ex Act. 7, v. 27. is qui proximo suo

suo injuriam intulerat, repulit Mosen *ἀνάσσει*,
 qui tamen ipsos fratres suos ad concordiam &
 pacem hortatur fuerat. Sic Judæi contradicen-
 tes & blasphemantes prædicationem Evangelii,
 dicuntur verbum Dei repulisse. Pari ratione
 de rejectione populi, illud usurpatur Rom. II, I.
 adde Cap. 13. Rom. v. 12. atque hoc ipsum alias mi-
 niori vocabulo, sensu tamen pene eodem exponit
 Apostolus I. Tim. I, 6. *ἄν τις ἀσχήσωντες*, quorum
 (fidei & bonæ conscientiæ) *quidam aberrantes*
quasi a scopo; & Cap. 6, 21. *quidam περὶ τὴν πίστιν*
ἠσέχησαν circa fidem aberrarunt; & ne quis dubitet
 hic eandem in nostro loco Apostoli mentem esse,
 manifestum id est ex 2. Tim. 2, 18. Ubi Aposto-
 lus locutus de *Hymeneo* (cujus post nostrum ver-
 sum etiam mentionem facit) & *Phileto* scribit, qui
περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠσέχησαν, circa veritatem aberrarunt.
 Hoc ergo exemplo proposito Apostolus
 Timotheum monet, ut fidem & bonam consci-
 entiam retineat, non malitiose repellat, nec a ve-
 ritate aberret. Et ita quidem pronominis *ἡ*, fi-
 dem denotari existimamus, siquidem c. I. l. c. A-
 postolus de utroque locutus, pronomen in plu-
 rali posuerit *ἡ*; & quamvis singulari etiam u-
 trumque notari, & ad utrumque in singulari po-
 situm referri alias possit, tamen ex constructione
 immediata & cum fidei deinceps expressa fiat
 mentio, circa quam naufragium quidem fece-
 runt, naturalem hic constructionem sequimur

B

dum

dum ad conscientiam articulum ^{no}, referimus: & ita quidem etiam Hieronymus exposuit verba hæc, quam quidam repellentes *Ec. Male vivendo ipsam quoque fidem perdidērunt, quam habere videntur; sive etiam jam vitio defendentes.* Et glossa interlin. de flagitiis exponit: & Lyra secutus Chrysostrum & Theophylactum hac in re de vita intelligit doctorum, *ut sit doctrina conformativa*; nec abijt Grotius τὸ ἀνωσάμενοι de vita non male intelligens & explicans, quamvis stylo magis latino, quam Lyranus.

§. VI.

§. VI.
ἐναυάγη-
σαν περὶ
τὴν πίσιν,
naufragi-
um fece-
runt circa
fidem.

Maximum porro momentum Apostolicæ admonitioni affert, quæ fidem & bonam conscientiam retinendam suadet, quoniam quidam suo damno repulerunt, & περὶ τὴν πίσιν ἐναυάγησαν juxta Latinum, *naufragaverunt*, satis barbare, melius b. D. Schmidius, *naufragium fecerunt*, vel, ut Comment. Hieronymi habent, *naufragi facti sunt circa fidem.* Et in hoc quidem consentiunt interpretes de *naufragio sermonem hic esse* & quidem de *naufragio fidei*, metapora aliqua sumpta a *naufragio eorum, qui in mari navi fracta vel suffocantur, vel periculum vita adeunt, ita namque Paulus de se 2. Cor. Cap. 11. v. 25. τῆς ἐναυάγησα ter naufragium feci* conf. Act. 26, 4L sed quæ ratio sit hujus metophoræ, & in

in quo simile & tertium constituendum, non est omnium eadem sententia. In Glossa ordinaria allegatur Haymo ad h.l. cujus hæc sunt: *Naufragium dicitur navis fractio. Et sicut ille substantiam suam perdit, qui naufragium patitur, & insuper ipse perit. Ita qui bonam conscientiam repellunt fidei veritatem perdunt, & insuper aternaliter pereunt. Lyra, naufragaverunt i. e. perierunt: abyssus enim abyssum invocat, & dicit naufragaverunt, quia sicut naufragus patiens naufragium, perit, & alii cum eo, sic tales a fide cadentes inducunt alios ad infidelitatem. Theophylactus paulo aliter simile applicat: Qui fidem abegerit, opinionationibus cuncta abegerit: circa fidem naufragio pereat necesse est. Fides namque portus est patientissimus, qui animum ad tranquillitatem traducit. Quæstiuncula vero & hesitationes, tanquam procellæ mentem utrinque exagitatam in miserum corripunt naufragium, affliguntque scopulis, vel in profundum demergunt. Alludit his Theophylactus ad ea quæ Chrysostomus habet, idque pro more suo. Grotio adhuc aliter metaphoram evolvere placuit, dum scribit; sicut ignis pabulo indiget, ita fides bonis operibus: alioqui facile extinguitur. Nam qui male agere volunt, omnia querunt ut sibi persuadeant, ea quæ de præmiis ac pœnis internis (forte aternis) dicuntur, non esse vera, aut certe Deum non agere tali lege cum hominibus. Fides est ut navis, vita pura velut gubernaculum. Gubernaculo abjecto, non mi-*

rum, sicut in scopulos impacta frangitur. Hactenus Grotius.

§. VII.

§. VII.
*nostra sen-
sentia.*

Ut mentem nostram circa hanc rem explicemus, ab ultimo placet incipere. Et quidem quod Grotius *opera bona pabulum fidei, fidem navem & vitam gubernaculum appellat*, non procul ab eorum sententia abest, qui opera & in specie charitatem fidei formam & animam appellare consueverunt, cum de *fide formata* loquuntur; vid. Bellarm. l. i. de Justif. Cap. 15. l. 2. C. 4. b. Dannhavy. Hod. Pap. T. II. p. 127.

Verum Grotius oppido fallitur; quemadmodum enim nemo sanus fructum arboris ejusdem pabulum dixerit, ita nec opera tanquam fructus veræ fidei hujus pabulum dici possunt. Matth. 7, 16. Et pari ratione alterum non bonum est, quod de *gubernaculo* scribit: si enim fides navis est, opera instar gubernaculi, manifestum est, fidem per se immotam torpere, & hinc inde impelli posse, nisi opera ad sint, quæ fidem quasi animent, & huc illucve dirigant. Aliter vero Paulus Hebr. II. fidei virtutem describit. Nam *si de mare rubrum transisse Israelitas dicit. v. 29. & Jacobus fidem docet fluctus dubitationum cobibere*
Cap. I.

Cap. i. v. 6. Quod vero attinet Haymonem, verum est, quod qui fidem perdunt aeternaliter perirent; sed id opus habet explicatione dictum, quod qui bonam conscientiam repellunt, fidei veritatem amittunt; Nam conscientia bona repelli non potest, nisi jam fides vera amissa sit; sicut enim fides arbor est omnium bonorum operum tanquam fructuum; ita ex opposito *amissa* & incredulitas radix est & causa omnium peccatorum; adeoque praecedit repulsam illam, de qua Apostolus loquitur. Nisi id *declarative* velis exponere, quod navim fidei fractam esse, repulsa bonae conscientiae satis manifeste doceat, sicut tabulae quaedam & asseres in mari hinc inde disjecti navim fractam omnibus cernentibus persvadent. Rectius Theophylactus secutus Chrysostomum; quanquam, an ad solas illas quaestiones rationis, haec Pauli verba pertineant, valde dubitemus, cum testimonium hujus rei, nec textus, nec exempla Hymenaei & Alexandri nobis suppeditare possint. Nos itaque simpliciter tertium comparationis in *jaetura damno & periculo* ponimus, hac ratione: quod, quemadmodum is, qui in mari tempestate, aliave de causa naufragium patitur, bonorum omnium facit jaeturam, patitur damnum bonorum & corporis, & in periculo vitae praesentissimo est, in quo plerumque homines pereunt: ita etiam qui bonam conscientiam repellit, quae theoriam & praxin spectat, jaetu-

jacturam facit fidei, fidem nullam habet, damnatum patitur, dum bonis spiritualibus & gratia DEI privatur, & quemadmodum jam mortuus est vita gratiæ; ita in præsentissimo periculo versatur, ne & morte æterna moriatur, quod plurimis accidit, & certo sequitur, nisi vera pœnitentia subsequatur, ad quam divina castigatio homines sæpe impellit; qua ratione Paulus mox post textum nostrum, scripsit se traditurum Satanae *Hymenæum & Alexandrum*, qui ita circa fidem naufragium fecerunt, ut *castigentur*; de quibus videatur Paulus ipse 2. Tim. 2, 17. & 2. Tim. 4, 14.

§. VIII.

§. VIII.

*Porisma
Imum.*

Explicato textu, quantum quidem instituto nostro sufficit, jam porismata inde deducemus, quorum Imum hoc sit, *Fidem & bonam conscientiam utique sectari oportet & bonis operibus studere.* Non erit difficile hoc ex textu nostro deducere: dictum namque & probatum supra est, §. 2. participium *ἔχων* vim imperandi habere, & præcepti Apostolici esse, quo instruit suum Timotheum; & hoc ipsum est quod cum Paulo, ut summe necessarium urget, symbolum nostrarum Ecclesiarum. Aug. conf. Art. 20. sic ut quicumque contrarium nobis imputare audent, negent solem in meridie lucere. Et huic quidem reie-

tiam

tiam exemplum Hymenæi pondus addit: quem admodum enim exempla virtutum in se laudis materiam, & imitationis præceptum habent; ita viriorum exempla vituperio digna, dehortandi continent autoritatem.

§. IX.

§. IX.

Por. zdum.

Et quemadmodum studium conservandæ fidei & bonæ conscientie ad omnes homines pertinet, ita II. præcipue Ecclesie minister id sibi debet habere quam commendatissimum. Fluit hoc ex eo, quod Apostolus Epistolam hanc ad Timotheum scripsit (Ephesiorum ut tradunt) primum ordinatum Episcopum. Jam id facile colligas præcepta non esse personalia, sed ad omnes, & quam maxime eos pertinere, qui ut Timotheus sacro ministerio funguntur; nec opus est ut hæc prolixius probeamus, cum res clara sit, illustrationis saltem gratia testimonium Chrysoctomi hanc in rem adducemus, cujus ex versione hæc sunt T. 4. Homil. 5. in I. Epist. ad Tim. f. 1456. Magistrum prius oportet docere seipsum; quemadmodum enim dux nisi antea miles optimus fuerit, ne dux quidem esse aliquando poterit: ita & Doctor. Hoc & alio in loco ait: ne forte aliis prædicans ipse reprobus efficiat. Habens quidem bonam conscientiam, ut sic cæteris dignius præesse possit. Hac nos exempla majorum non aspernasmur mo-
rita,

nit a, etiam si Doctorum fungamur vice. Nam si Timotheus, cuius nos meritis longe impares sumus, & monita suscipit & libenter addiscit, idque cum in doctoris ordinem transisset, multo magis id nos facere convenit. Cujus quidem rei elegans est ratio, quæ in comment. Ambrosii ad hunc locum legitur: *Qui fideliter docet, non potest malam habere conscientiam. Tunc enim fidem exhibet prædicationi, si se absteineat a contrariis omnibus, quia exemplo bonorum operum multos lacessit ad credulitatem, fidentes de spe prædicationis. Nam qui fidem spernit, procul dubio est male conscientia: Aut enim hypocrita prædicatur, aut apertus blasphemus.*

§. X.

§. X.
Por. 3ium.

Non autem sufficit propositum, vel studium bonorum operum semel suscepisse, sed III. in eo studio est perseverandum. Supra monuimus τὸ ἔργον præsens, notare continuum studium, ut in præsentem semper habeamus fidem & bonam conscientiam; id quod inde adhuc magis confirmatur, quod verbum ἔργον hic idem est ac κερταίον, quod firmiter tenere notat, ut elabi non possit, quod ita tenueris sive animo, sive manibus. Et hoc ipsum monitum alibi clare expressit. I. Cor. 9, 24. *ſq. an nescitis, quod qui in stadio currentes (sunt) omnes quidem currunt, unus vero accipit præbium, ita cur-*

currere ut comprehendatis. Et hinc est quod Apostolus Galatas increpat, quod *cursum fidei & doctrinæ sanæ omiserint.* Cap. 5, 7. *currobatis bene, quis non impedivit, ne crederetis veritati?* Unde legitime certandum Christiano esse docet 2. Tim. 2, 5. si quidem coronari velit, scilicet exemplo Pauli, ut cum illo dicere possit ex 2. Tim. 4, 7. *Bonum certamen certavi, cursum perfecti, fidem (custodivi) servavi: de cetero reposita est mihi corona justitiæ, quam mihi Dominus dabit in illa die, justus iudex, non mihi autem solum, sed & omnibus diligentibus apparationem Domini.* Unde constantiam Jesus, ut coronam vitæ accipiat Dei minister Apocal. 2, 10. Et. v. 25. juxta *ῥεγατέω tenere firmiter*, quod pii habent, donec veniat: & Cap. 3. Ecclesiæ Philadelpiensis Episcopo v. 10. promittit; *ὅτι ἰσθῆνοςας servasti verbum patientiæ meæ*, Ego etiam te servabo ex hora tentationis, itemque v. 12. *Ecce venio cito, ῥεγατέω tene quod habes, ne quis coronam tuam capiat.* Magnum ergo reccatum est, bonam conscientiam repellere, & fidei naufragium facere, sive ab illa defecere.

§. XI.

Deducimus porro IV. ex nostro loco, quod *fides & bona conscientia possit amitti per peccata voluntaria tum vitæ, tum doctrinæ.* Id nobis Pauli
C moni-

§. XI.
Por. 4. tum.

monitum insinuat, quo frustra futurus fuisset monendo, ne Timotheus bonam conscientiam amitteret, vel repelleret, quam tamen absoluta necessitate & decreto DEI absoluto antecedente non poterat ulla ratione amittere, aut repellere, gratia DEI irresistibili id impediendo, juxta Calvinum. Et quis non rideret nimis curiose sedulum monitorem; caveret is, qui in arida est & contenti, ne naufragio periret; aut eum, cujus navem contra omnes fluctus tempestatesve sciret certo validissimam & nulla ex parte laceram, portum petituram esse; prospiceret sibi, ne naufragus undis periret: sic cum Paulo a Spir. Sancto actotam superflua admonitio & ridicula mens non possit adscribi, is vero gravissime hortetur Timotheum, lapsum caveret; Eundem labi potuisse, & adhuc vere fideles, qui veram habent fidem & bonam conscientiam labi posse, posse bonam conscientiam repellere & fidei naufragium facere, manifestum est. Nec opus esse videtur ulteriori probatione, cum exemplis Hymenæi & Alexandri Apostolus id aperte, doceat, dum scribit. v. 20. *ὅτι ἐστὶν quorum est Hymenæus; eorum sc. juxta claram connexionem, qui conscientiam bonam & fidem repulerunt.* Neque puto quonquam negaturum hæc illos habuisse, asserente id Apostolo, & quod privatio præsupponat habitum; & quemadmodum hic non potest naufragium facere, qui non habet navem, vel non in mari, vel a
 quis

quis est; ita nec fidei naufragium facere potest ille, qui fidem non habet. Placet adscribere confirmationis & illustrationis gratia, quæ habet b. D. Dannhavv. Hodof. phæn. IX, p. 858. 861. *Gratia amissibilis est (etiam in Electo totaliter, licet non finaliter) per propriam malitiam. - - Etenim qui deficiunt a vera doctrina, qui peccant contra conscientiam, qui indulgent carnalibus desideriis, qui sinunt peccatum regnare - adeoque nisi respiciant, aeternum damnantur. Confirmatur hac sententia luculentis scripturæ testimoniis, si secundum carnem vixeritis moriemini - Retine fidem & bonam conscientiam, quæ repulsa nonnulli fidei naufragium fecerunt i. Tim. I, 19. - - Eadem jacturæ possibilitas, probatur ex adhortationibus & comminationibus divinis, quarum ratio est defectionis possibilitas & formido oppositi. Quæ reformati Doctores excipiunt, discussit b. Dannhavv. partim Hodof. p. 862. partim & in Hodom. Calv. T. 2. ph. 9. p. 1980. 1986. 1997. 2064. seqq. & Darmstad. Fund. deduct. Cap. 2. f. 36. seq. f. 64. C. 3. f. 75. c. 5. c. 7. c. 9. &c. Ex libris nostris symbolicis videri potest A. C. art. 12, F. C. p. 591. & in Art. Smalc. p. 328. ut mirum sit Bellarminum ausum fuisse nobis imputare doctrinam & errorem Reform. l. 3. de justif. C. 14. contra publicum testimonium librorum nostrorum symbolicorum,*

§. XII.

§. XII.
For. stum.

Sed itidem hoc quoque noster textus docet,
C 2 V. mi-

V. miserrimum esse statum & exitum eorum, qui bonam conscientiam repellunt & fidei naufragium faciunt: præterquam enim quod non possit major esse miseria hominis, quam ubi mala conscientia cruciat, & exagitat hominem; & qui fidem non habet sit damnationis reus, ita ut si moriatur sine fide, actu damnetur. Exemplum quoque Hymenæi & Alexandri docet ejusmodi homines esse spiritualiter sub potestate Satanae, quæ miserrima est conditio, ut Paulus in Gentibus ostendit Ephes. 2. Cap. & Coloss. Cap. II. v. 21. Ut taceam in primitivo Ecclesiae ejusmodi homines traditos quoque fuisse Satanae potestati, ut affligeret corpus, & cruciaret, non quidem in perditionem animæ, sed ad castigationem, ut desinerent peccare & respicerent, ut loquitur Apostolus partim in loco nostro v. 20. partim. 1. Cor. 5. 5. & 2. Cor. 13. 10. Quod etsi hodie non semper fiat, cessante hoc dono miraculorum, fit tamen interdum, nec ejusmodi homines poenam DEI effugient. Et noverint tales prævaricatores se vel excommunicatos, vel excommunicandos esse de jure, & sub potestate Satanae vivere, quemadmodum & v. 20. quidam de excommunicatione interpretantur, de qua re tamen placet addere, quæ habet Ahrah. Sculterus singul. obs. in Ep. ad. Tim. C. XI. cuius titulus est, *περὸ ἀδείναι τῷ Σατανᾷ* longe aliud est quam excommunicare, quæ explicat deinceps: Scribit Apost. v. 20. se Alexandrum & Hymenæum Satanae

tra-

tradidisse; quod Bexa & Piscator per ex-
 communicationem factum volunt; sed
 (quod pace tantorum virorum dixerim)
 multum differt παράδοσις τῷ Σατανᾷ ab
 excommunicatione, quae quae in finibus
 aliquatenus conveniant. Nam Satana
 tradere non est idem, quod a Cæna aut ali-
 is sacris prohibere, aut extra Ecclesiam
 projicere; sed est aliquem impœnitentem
 flagitiosum, qui jam excommunicatus est,
 aut excommunicari meretur, in Diaboli
 potestatem tradere, ut eum corporali
 quoque cruciatu affligat, quo melius ad
 pœnitentiam adducatur, & a tam enor-
 mi scelere terreatur, quo saltem ani-
 ma ejus salva maneat. Fuit hæc potestas
 quædam peculiaris, a Domino una cum
 dono miraculorum Apostolis suis concessa,
 ut ita opera Satana, aut alio quodam
 modo possent affligere, etiam absentes cum
 essent, enormiter flagitiosos, ut videre est,
 Act. 5, 5. 10. & 13, 11. -- Atq; hæc potestas
 tum temporis Ecclesia impense fuit necessa-
 ria ad coercendos contumaces: nondum
 enim erant Magistratus Christiani, quo-
 rum auxilio hic Ecclesia uti potuisset.

Allegat deinde consensum Patrum, Ambrosii, Theodoreti, Hieronymi, &c. & subjungit, *Finis traditionis fuit flagitiosorum respiscentia. Sic enim Apostolus quos tradidi Satanae in a peucesthai ut castigati discant non blasphemare.* Hactenus Sculterus erudite & non male.

§. XIII.

§. X. Ex his denique & Vitum. deduci posset, *Por. 6um. tere nabiloninus etiam his peccatoribus qvales Hymeneus & Alexander viam ad gratiam DEI per pœnitentiam: atqve hoc non tantum Pauli exemplum probat, qvod ipse in hoc capite adducit in solatium maximorum peccatorum; sed & finis quem intenderat tradendo istos Sathanæ eis ôimodoμήν και êκ êς ναυαγήσων, ad edificationem non ad sublationem.* 2. Cor. 13, 10. Atqve sic recte contra Novatianos dicitur *pœnitentia miseris secunda post naufragium Tabula*, quemadmodum appellat Hieronymus T. 1. Epist. 8. ad Demetriadem, de servanda virginitate, f. m. 30. C. ubi cum adduxisset Tyrum, ut pœnitentiam ageret, pergit, *Verum nos ignoremus pœnitentiam, ne facile peccemus. Ulla quasi secunda post naufragium miseris Tabula sit; in virgine integra servetur navis.* Quæ epistola allegatur etiam Concil. Trid. sess. 6. de justif. C. 14. Et a nobis ut apud Hieronymum legitur, lubentianimo acci-

accipitur: sed ut verba sonant allegata & in con-
textu leguntur, nemini credo in mentem veniet,
eum esse sensum, gratiam baptismatis & factus a
DEO cum baptisato initium, ita per peccatum tolli &
rumpi ex parte DEI ut plane baptismus post lapsum ni-
hil amplius profit. Sed quo minus de his ulterius
differamus, monet institutum, quod est disputa-
tionem Academicam scribere & exercitium
Theologicum Dn. Respondenti, cui, & omnibus
illa verba scribimus, quæ Hieronymus habet l. c.
sub Epistolæ finem: *Felix illa conscientia in cujus*
sorde præter amorem Christi, qui est sapientia, castitas,
patientia, atque iustitia ceteraque virtutes, nullus ali-
us versatur amor. - Ama scripturas sanctas, & ama-
bis te sapientia: dilige eam & servabit te;
honora illam, & amplexabi-
tur te.

FINIS.

Per-

Per-Eximio

Dn. Joh. Jacobo Murmanno,

*cognato suo dilecto, Naufragio Fidei in Illust.
Argentinesium Universitate disputaturo.*

Naufragium Fidei patitur Lucemqve relinquit,
Qvi spernit sanctam justificamqve Fidem.
Naufragium fidei facit is, qvi deserit illam
Justificam, colimus qva Pietate Deum.
Naufragio Fidei deceptus Munera CHRISTI
Perdit, & inde sibi Naufragus ipse nocet.
Hæc dum perpendis merito, Clarissime Fautor,
Gratulor! Exhibeat comoda multa labor!

Honoris & amoris ergo scribo.

M. ANDREAS MULLERUS,

*Ecclesiast. in Kleinen Rembs.
Dominus Rötliani.*

94 A 734.6

ULB Halle

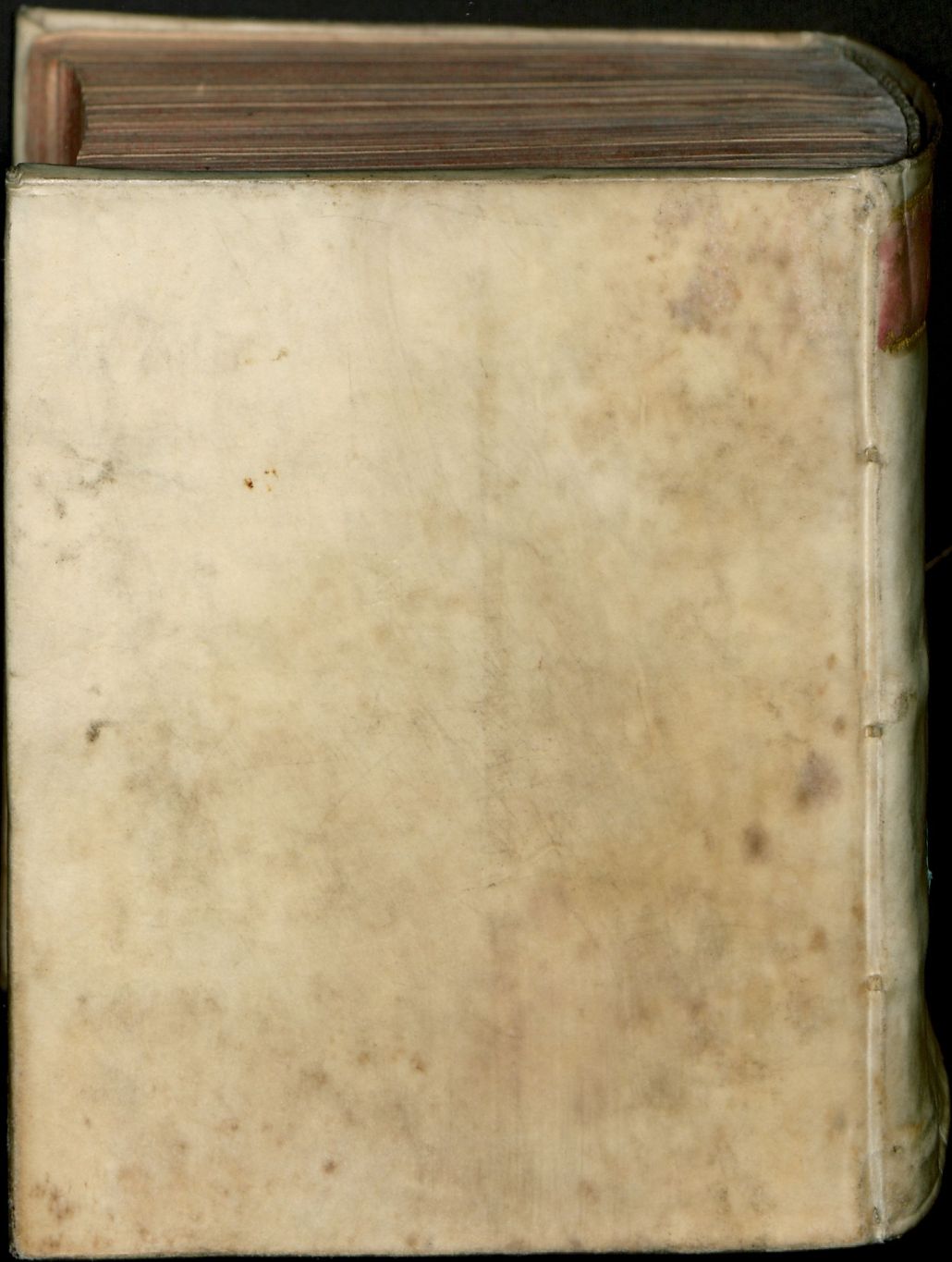
3

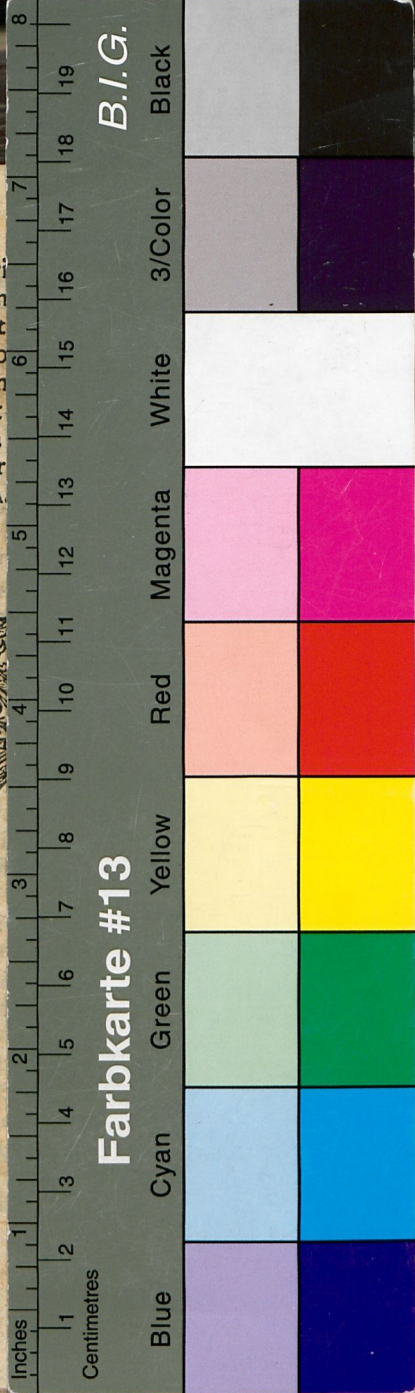
000 544 418

VD 17

III. 86.

B.I.G.

Farbkarte #13

I. N. 7.
DISPUTATIO THEOLOGICA 26

DE
**NAUFRAGIO
FIDELI.**

Ex I. Tim. I. Cap. Vers. 19.

Quam
SUB PRÆSIDIO

**DN. JOHANNIS NICOLAI
HARDTSCHMIDII,**

SS. THEOL. D. ET PROF. PUBL. CELEBERRIMI,
ECCLESIAST. ET CAP. THOM. CANONICI.
*DN. PATRONI, FAUTORIS, AT QVE PRÆCEPTO.
RIS SUI ÆTERNUM DEVENERANDI,*

publico
pro viribus defendet

JOHANNES JACOBUS Murmann!

Buxovilla-Hanoicus, SS. Theol. St.
IN AEMA ARGENTORATENSIVM UNIVERSITATE
*ad diem 4. Mens. Decembris. Anno MDCC IX.
hor. locoqve consvetis.*

ARGENTORATI,
Literis JOHANNIS PASTORII.

